

BIOTOP : RYBNÍK

Rybník je **vodní biotop** s menší rozlohou, většími teplotními rozdíly a nižším obsahem solí než u moře. Jedná se o **umělé** víceúčelové vodní nádrže obvykle s přírodním, někdy však i vybraným dnem, která **akumuluje vodu pro různé účely**. Může být napouštěcím zařízením libovolně napouštěn a vypouštěn, a je vždy uzpůsoben **chovu ryb**. Díky splavování látek z okolní půdy v něm dochází k bujnému růstu mikroskopických **řas** a **planktonu**, který slouží rybám jako potrava. V poměrně mělké a prosluněné vodě však **kolísá teplota** a s ní i **obsah kyslíku**. Proto není vhodná pro chov druhů náročných na kyslík.

Spolu s jezery a bažinami nazýváme rybníky **vody spící** a řeky spolu s potoky **vody živé**.

Rybníky mohou ojedinele tvořit i rybníční soustavy. Pro zřizování rybníků je vhodné umístit je v blízkosti vhodného vodního zdroje.

První písemná zpráva je zaznamenána v listině kladrubské z roku 1115.

Hráz je nejdůležitější a nejnákladnější součást rybníka. Má za úkol bezpečně zadržet stanovené množství vody při tzv. normální úředně povolené hladině.

Součástí výstavby rybníka je úprava jeho břehů a dna. Reliéf má být plochý s mírným odklonem k výpusti.

Nádržní prostor je rozdělen podle účelu na 1 nebo více částí, vodní režim je sezónní, vyžaduje pravidelné vypouštění i osušení dna - zimování nebo letnění.

Hnojení - opatření určené ke zvyšování produkce rybníka /hnojiva statková i průmyslová/.

Zimování - ponechání rybníka přes zimu bez vody pro provzdušnění dna a urychlení mineralizace organických látek. Ničí se tam škůdci, choroboplodné zárodky, škodlivé rostliny. Rybníční půda se zkyprí a provzdušní.

Letnění - vypouštěný rybník během letního období zaroste bylinami, které se po napouštění stávají zdrojem potravy.

Dělení rybníků:

Podle polohy:	Podle původu napájející vody:	Podle hlavní chované ryby:
1. lesní	1. nebeské	1. kaprové
2. návesní	2. pramenité	2. pstruhové
3. polní	3. potoční	3. smíšené
4. vrchovinné	4. říční	
5. nížinné		

Život v rybnících:

Hladina rybníka je pružná plocha obývaná zvlášt' uzpůsobenými formami života. Širokolisté rostliny (např. **leknín bělostný, stulík žlutý**) využívají povrchové napětí k tomu, aby se udržely na hladině (nadrážejí je také vzduchové buňky v listech). Podobně se drží na vodě i **okřehek a drobnička**, nejmenší kvetoucí rostlina na světě. Na krajích rybníka roste **rákos, orobinec širokolistý, rdesno obojživelné, blatouch bahení**, ale i stromy jako **vrba a olše**.

Po hladině klouzají **vodoměrky**. Jsou vítanou potravou pro pavouka **vodoucha stříbřitého**, kterého zase nadrážejí chloupky odpuzující vodu. Zesponu se na povrchové bláně hladiny pomalu plazí vodní plži (**okružák ploský, plovatka bahení**) a **znakoplavky**. Zvláštní svět vodních rostlin hostí **larvy hmyzu, ploštěnky, nezmary** a další živočichy.

Chladná voda stíněná listím stromů je vhodným prostředím pro některé ryby. Většina obyvatel je však pouhým okem neviditelná. Jsou to jednobuněční **prvoci**. Na dně lezou **nymfy vážek** a číhají na kořist. Odumřelými zbytky se živí plži (**škeble rybníčná, velevrub malířský**) a raci, ale i mnohem menší korýši jako **beruška vodní, buchanka, perloočky a blešivci**. Larvy hmyzu a nitěnky stále přerývají bahno na dně a zvyšují tím jeho plodnost.

Živočichové rybníka a okolí

SYSTÉM

Bezobratlí

Prvoci: trepky
vířenky
tvoří v rybníce zooplankton

Žahavci: nezmar hnědý

Ploštěnci: ploštěnka mléčná

Měkkýši: bahenka živorodá
plovatka bahenní
okružák ploský (žijí na rostlinách v rybníce)
škeble rybníčná

Kroužkovci: nitěnky, pijavky (pijavka lékařská)

Členovci

Korýši: rak bahenní
rak říční (pouze v čistých rybnících)
perloočky (velikost 2-6mm, zooplankton)
buchanky (zooplankton)

Pavoukovci: vodouch stříbřitý

Hmyz: vážka ploská (řád vážky)

jepice obecná (řád jepice)
šídlo červené (řád vážky)
komár pisklavý (řád dvoukřídlí)
chrostík kosníkový (řád chrostíci, lapací schránky na dně rybníka)
bruslařka obecná (podřád ploštice, žije na hladině)
znakoplavka (podřád ploštice)
potápník vroubený (řád brouci)
mandelinka topolová (řád brouci)
tesařík pižmový (řád brouci)

Obratlovci:

Ryby: štika obecná
lín obecný
cejn velký
plotice obecná
kapr obecný
sumec velký

Obojživelníci: skokan zelený
skokan hnědý
ropucha obecná
čolek velký

Plazi: užovka obojková (na okrajích rybníka)

Ptáci: čírka obecná
lžičák pestrý
kachna divoká
olák velký
potápka roháč
husa velká
čáp bílý
volavka popelavá
lyska černá
labuť velká
chřástal vodní
konipas bílý
moták pochop
rákosník zpěvný

Savci: hryzec vodní
ondatra pižmová

Rostliny rybníka a okolí

Nižší rostliny

Řasy

Vyšší rostliny

- Dvouděložné
- leknínovité - Leknín bělostný
Stulík žlutý
  - pryskyřníkovité - Blatouch bahení
  - vrbovité - Vrba jíva
- Vrba bílá
  - břízovité - Olše lepkavá
- Jednoděložné
- lipnicovité - Orobinec širokolistý
- Rákos obecný
  - okřehkovité - Okřehek menší
  - rdesnovité - Rdesno obojživelné

Použitá literatura:

Šlágr, Kislinger, Laníková: Ekologie pro gymnázia, Fortuna, Praha, 2002

Michael Sčoty: Příroda a ekologie, Oxford, 1994

Ekologický přírodopis ....

Ottuv slovník naučný .....

Encyklopedie Diderot ....

Vyhledavace na internetu

ABC přírody-Svět v otázkách a odpovědích (Reader's Digest Výběr, spol. s r. o.)

Martin Branuš: Výkladový slovník vybraných termínů z oblasti ochrany živ.

prostředí ekologie . Nakladatelství ZK.

Ústav vědeckotechnických informací pro zemědělství: Naučný slovník zemědělský 8 q-ř.